

Leszek Wojda, Jerzy Kmiecński

Włocławek. Klasztor OO Reformatów

Informator Archeologiczny : badania 16, 302-303

1982

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

TCZEW-Stare Miasto Sektor C	patrz wczesne średniowiecze
TORUŃ ul. Dominikańska 1-9 Kościół Najświętszej Marii Panny	patrz późne średniowiecze
TUCHOLA woj. bydgoskie	patrz późne średniowiecze
WITÓW, gm. Szprotawa woj. zielonogórskie Stanowisko 6	patrz późne średniowiecze
WŁOCŁAWEK Klasztor OO Reformatorów	Uniwersytet Łódzki Katedra Archeologii

Badaniami kierował mgr Leszek Wojda. Opiekę naukową sprawował doc. dr Jerzy Kmiecinski. Finansował Urząd Wojewódzki we Włocławku. Piąty sezon badań miasta; pierwszy klasztoru OO Reformatorów - XVII w.

Klasztor powstał z fundacji prywatnej małżonków Romatowskich, herbu Dragomir, zamieszkałych we Wrocławiu. Zabudowania klasztorne i świątynia pochodzą z lat 1639-1644. W wieku XVII, XVIII i XIX rozbudowano zabudowania klasztorne, dobudowano wieżę i dwie kaplice do kościoła, a także dwukrotnie przeprowadzano restaurację świątyni.

Celem prac było rozpoznanie układu stratygraficznego dziedzińca klasztornego oraz odsłonięcie fundamentu budynku klasztoru. Prace badawcze wiążą się ściśle z zabiegami konserwatorskimi jakim zostanie poddany badany obiekt.

Prace prowadzono na dwóch wykopach. W wykopie nr 1 o wymiarach 2 x 1 m, usytuowanym bezpośrednio przy wschodniej ścianie klasztoru odsłonięto fundament budynku klasztornego zbudowany z kamieni i gruzu ceglanego techniką opus emplectum ze śladami warstwowania co 20-30 cm. Fundament posiada wysokość około 1,20 m i jest jednoczasową konstrukcją z XVII wieku. Układ stratygraficzny został silnie zakłócony poprzez wkopy pod instalacje wodociągowe i elektryczne. Materiał zabytkowy w postaci ułamków ceramiki, naczyń szklanych, szkła okiennego, pochodzi z XVII-XX wieku. Poziom odsadzek rysujący się około 30-50 cm od obecnej powierzchni wskazuje, że pierwotny poziom dziedzińca był nieco niższy niż obecnie. Wykop nr 2 /2 x 1 m/ usytuowany na dziedzińcu zawierał warstwy kulturowe wiążące się z kolejnymi fazami rozbudowy klasztoru. Materiał zabytkowy ułamki ceramiki, kafli piecowych, fragmenty naczyń szklanych i kości ludzkich pochodzi z XVII-XX wieku. Kości ludzkie mogą być pozostałością po rozplantowanym w XIX wieku cmentarzu przykościelnym.

Przeprowadzone prace wykazały, że na terenie zajmowanym przez Klasztor OO Reformatorów nie ma śladów osadnictwa sprzed XVII wieku.

Badania będą kontynuowane.

WŁOCŁAWEK-Szpetal Dolny
ul. Przesmyk 4b

Uniwersytet Łódzki
Katedra Archeologii

Badania prowadził mgr Tadeusz J. Horbacz. Finansował WKZ we Włocławku. Pierwszy sezon badań. Ślady osadnictwa kultury wschodniopomorskiej oraz późnośrednio-wiecznego i nowożytnego.

Prace o charakterze rozpoznawczym prowadzone były w ramach objęcia ochroną konserwatorską tzw. Wzgórza Szpetalskiego w związku z planowaną zabudową tego terenu.

Założono 9 wykopów sondażowych o ogólnej powierzchni 77 m². Nie stwierdzono na obszarze objętym badaniami istnienia śladów warstwy kulturowej, nie natrafiono też na żadne obiekty. Przeważającą część ruchomego materiału zabytkowego /głównie silnie zerodowane fragmenty naczyń glinianych w liczbie kilkudziesięciu/ datować można na przełom XIII/ XIV-XIX wieku. Natrafiono także na kilka ułamków naczyń kultury wschodniopomorskiej /HaD/wcz.okr.lateński/. Obecność materiału zabytkowego na tym nisko położonym terenie /krawędź terasy nadzalewowej Wisły/ jest wynikiem erozji stokowej wyższych partii Wzgórza Szpetalskiego.

Materiały i dokumentacja przekazane zostaną do Muzeum Ziemi Kujawskiej i Dobrzyńskiej we Włocławku.

Badania nie będą kontynuowane.

WYSZOGRÓD
woj.płockie
Kościół i klasztor
OO Franciszkanów

PP Pracownia Konserwacji
Zabytków
Pracownia Archeologiczno-
Konserwatorska
Oddział w Warszawie

Badania prowadziła mgr Urszula Perlikowska-Puszkarska. Finansował WKZ w Płocku. Drugi sezon badań. Kościół i klasztor OO Franciszkanów /XVI-XIX w./.

W trakcie badań wykopaliskowych wytyczono 12 wykopów o łącznej powierzchni 150 m². Wykopy towarzyszyły badaniom architektonicznym i miały na celu:

1. przebadanie węzła murów prezbiterium i kaplicy MB Panny od strony południowo-wschodniej oraz ustalenie chronologii tych obiektów,
2. uchwycenie przebiegu murów klasztoru na odcinku północnym, wschodnim i zachodnim oraz ustalenie ich chronologii,